

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica q[ui]nta post Trinitatis. Tex. euang. Lu. ca. v.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](#)

Tractatus

.II.

Dñica qnta post Trinitatis.

Lex euang. Lu.ca.v.

Cum turbe irrueret in
iculum: ut audiret ybū
dei: et ipse stabat secus
stagnum genezareth.

Et vidit duas naues stantes
secus stagnū. pescatores autem
descenderat lauabāt retia. Asce-
dens autem in una nau q̄ erat Si-
monis: rogauit eū a terra redu-
cere pusillū. Et sedens docebat
de nauicula turbas. Ut cessauit
autem loq: dixit ad simonē: Duci
altū et latare retia vra i captiu-
rā. Ernides sumō: dixit illi Pre-
ceptor p totā nocte laborates ni-
hil cepim⁹: in verbo autem tuola-
xabo rete. Et cū hoc fecissent co-
cluserunt pescī multitudinē co-
piosam. Rūpebatur autem rete eo-
rū. Et annuerunt sochis q̄ erat i
alia nau ut videret et adiuuaret
eos. Et venerunt et impleuerunt
ābas nauiculas: ita ut pene mer-
gerentur. Quod cū videret simo-
petrus: procidit ad genua Iesu
dicēs. Exia me q̄ ho peccator
sum dñe. Stupor em circūde-
derat eū et oēs q̄ cū illo erat in
capta pescī quā ceperat. Sil-
luit Iacobū et Iōanē filios zebē-
dei q̄ erant sochi simonis. Et ait
ad simonez Iesus: Molitnere:
ex hoc iā hoies eris capiens. Et
subdūctis ad terrā nauib⁹: reli-
ctis oībus secuti sunt eū

Cum turbe irrueret et c. Lu.v. In pñti euā
gelio tangunt tria puncta:
q̄ sunt Predicatio P̄dicitio et Vocatione.
Quancū ad pñmū traliter sciendū est: q̄

sicut dicit magis hist. ch̄is trina vice disci-
pulos vocavit. Primo vocauit Andrea: et ut credit Joānē et philippū et Nathana-
elē: vt h̄i Iō. 1. Secdo vocauit Simonē: et
ut credit Andrea et filios Iebedei: ut dī
hic: Et hoc fuit post queriōez aq̄ in vñū
fī eū. Tercio ad pñria sunt reuersi: id tres
vocauit eōlē dū ambularet sec⁹ mare ga-
lile: ut h̄i Mar. iii. 1. Mar. j. Quidā in-
dicat q̄ ista tercia vocatio et sedā fuerunt
vna et eadē. Dī ḡ (Lū turbe irrueret in ie-
sum) Iibi adiuertendū q̄ irruere i aliquē
coiter fm̄ suetuī modū loqndī scripturaz:
importat aggredi ad occidēdū: s̄ h̄ ponit
iste mod⁹ loqndī ad scandū imperu et fer-
uōrē turbaz ad simones ch̄i. Nō ita p̄cur
reabant scribe et pharisei: q̄ ut dī Lu.x. abs⁹
codisti hec. s̄. dulcedinēt p̄tate ybōz ch̄i
a sapientib⁹ et prudētib⁹: et reuelasti ea pñu-
lis. Iō adoleſcēt. i. aie fideles dilexerūt
te nimis. Lan. j. Unū subdif (Ibi audiret
verbū dei) et etiā p̄ter qdā alia. Sicut ei
dicit Chrys., ch̄is plm̄ p̄ tria attraherat:
sc̄ gratiosaz facie: et dulce simonē: et stupē-
da miracla. Et ipse stabat secus stagnū ge-
nezareth. Erat ar̄b̄ Josephū hoc stagnū ge-
lac̄ qdā p qdā Jordaniis affluat. de q̄ t̄ d̄
eius noīb̄ hēs infra Dñica. xij. Dicebatur
autem aliquā stagnū: aliquā lac̄: aliquā mare: si
cut et oīs aquar̄ aggregatio hebraico more
(Et vidit duas naues q̄r̄ vna erat Petri
alia Iebedei (sec⁹ stagnū) Nō em erat i sta-
gno: sed in terra: vel forte erat in aqua: s̄
ad lit⁹: t̄ sic dicunt fuisse iuxta stagnū (Pi-
scatores autem descenderat) de nauib⁹. s̄. (et la-
uabāt retia) iā nolētes p̄scari. Et h̄ videſ
q̄ tercia vocatio sup̄dicta nō sit ista sedā dī
q̄ bic dī. q̄ dīla tercia dī Mar. 2 Mar.
q̄ simō et andreas mittebāt rete i mare: fi-
lij ho Iebedei reficiebāt retia: et ad h̄oici
posset q̄ perr⁹ et andreas mittebāt rete in
mare: nō ad p̄scandū sed ad lauandū. De
alijs yō dī q̄ siml̄ lauabāt et reficiebāt re-
tia fm̄ diuerlas partes: vel q̄ dicunt h̄ pl̄
scatores lauare retia: nō oēs: sed q̄ ad na-
uē petri p̄tinebāt. Ascēdit autem in una nau
et p̄tinebat. Primo ne ei turba corporalē esset ifesta-
nimis. Secdo ut dicit Chrys. quaten⁹ oēs
ante faciē haberet et nullum post tergum:
vt sic omnes videret illam gloriosam fa-

Dnica. V. post Trini.

tem: et piperet suauissimum sermonem (que erat Simonis) quod hunc volebat apostolus pri-
mum efficere (et rogauit eum a terra ducere
pusillum: ut comodi ab oib; audiret et vi-
dere (et sedes docebat de nauis turbas)

Allegorice iste due naues facant duos
populos, scilicet gentilem et hebraicum: vel synagogam
ecclias. De hoc sic ait Beda: Due naues
circumcidione et puritate figurantur: quia videns
domini in utroque populo: nouit quod sunt ei: et ad
future vite tranquillitatem quod ad litus videtur
do: hoc est misericordis visitando: puebit.
Piscatores sunt ecclie doctoris: quoniam per
recte fidei propagandam: et quod litora sic terre
vincentur aduenientur. Sed hec retia modo la-
pank in capturam: modo lota plicantur: quia
non omne tempus est habile doctrine: sed nunc ex-
ercenda est lingua doctoris: et nunc suum
cura gerenda. Natus Simonis est ecclesia
promulgata: que bene yna dicta est: quia multa
rudinis credentium erat cor ynni et aia una.
Hoc ille. Aug. de qstio euangelica. De qua
docebat turbas: quod auctoritate ecclie do-
cer gentes: reducere autem a terra pusillum
significat separare ytrendi verbo ad tur-
bas: ut nec terrenae pincipiantur: nec a ter-
renis in profunda sacramento recedant: vel
prius in primis regionibus gentibus predican-
dum ut quod postea dicitur: duc in altum ad res-
motiores gentes postea predicandum principi-
at. Hoc ille.

Ita allegorice secundum interlinea. stagnum est
lex moysi. Choris autem stetit iuxta prophetationem: sed non in tempore obligatorum et subiectorum

Moraliter auditores verbis dei instrui-
untur: quod quatuor debent habere: primo
auditatem in audiendo: quod irruerant turbae.
Secundo velocitatem in obediendo: quod Petrus
velociter obediuit rogati a terra pusillum
reducere. Tertio modestiam in amando ter-
rena: quod Petrus pusillum a terra voluit redu-
cere nauem. Quarto reverentiam in audiendo
verba divina: quod audierunt eum quodque loqui-

Ita moraliter istud stat: (cessauit loqui).
genu iuxta quod stant auditores chori est mun-
dus de quo exerunt tres aure quibus plicitantur
naues: iuxta illud: In spuvehemeri tecum.
Et de his. i. Jo. ii. Quid in mundo est tecum.
Iuxta stagnum stat quod in seculo est: sed non se-
culariter vivit.

Quantum ad secundum tangit piscatio: de quo
sic dicitur. Postquam sufficiens populus docu-
erat regreditur iterum ad munificerem aprias
et per piscatoria magisteria pescat discipulos
Hec ille. Dicitur ergo ut cessauit autem loco yola
lens facere miraculum in spectu totius populi:
ut non solum populo sed etiam factio eos consolare:
(dixit ad Simone. Dic in altum) id est propter
deum et altitudinem aquae. Scinditur est atque
intrantes mare tendunt in altum duplum. Uno
modo quod yadit ad maiorem altitudinem aquae.
Alio modo quod reuera ascendunt. Cum enim terra
sit sphaericus: et sit in medio mundi quanto alio
quod magis elongatur et distat a terra: raro est
vicinior celo: et sequenter altior. Magis autem
a terra distat quod quanto est aqua profundior.
In talibus modis loquuntur utrimur in mari quem est
ad lacum extedimus: et intrantes lacum non
ascendunt. I. vicini magis sunt celo. Non enim est
in lacu aqua profundior: quod magis eleueta
sphera terre: sed quod subtus est vallis profundior.
(Et laxa retia in capturam) Sicut autem
dicitur Lchyph. deus descendens homines: co-
natur omnes querentes per ea quae eis conveniuntur:
ut magos per fidem: et piscatores per artem pis-
catoria. (Et ruidens dixit illi Petrus. Pre-
ceptor per totam noctem laborantes nihil cepimus: in
tempore tuo autem tuo). id est percepimus tuum (la-
xabo rete) fidens in tua scriptura. (Et cum
hoc fecisset: cluserunt piscium multitudines
copiosam: Rupes autem rete eorum et annulus
erunt) quod loqui non poterat ex stupore: ut dicit
Theo. vel propter distantiam locorum quod erat in
alia nauem quod credunt fuisse filium Sebedei (et
venerunt et impluerunt ambas nauiculas:
ut pene mergerentur) Hoc enim ut dicit Aug.
de Gen. euangel. existimandum est hoc factum
esse illud quod Iohannes narrat ad mare tyberium
dis: et fuit ille. Illud enim fuit post Christum
resurrectionem: et rete fuit positum in dextera
navigij: et non fuit ruptum: secus autem hic. Fu-
it enim hic duplex miraculum: quod et capra est per
scium insolita multitudo: rete rupes autem non
est ruptum et pisces non fugerunt.

Allegorice sic dicitur Amb. Natus Petrus
secundum Matth. fluctuat: sed secundum Luca. reb-
plex piscibus: ut principia ecclie fluctuantur: et
posteriora exuberanter agnoscantur. Non cur-
batur ista quod Petrus haberet turbam illa quae in
dam habebat. In utroque Petrus: sed quod suis

b

Tractatus

II.

mentis firmus est: turbat alienis. Laues perris). s. multitudinem piscium et nubatorem
in igit predicatione per vnum plimi fluctuere. retis (pedicis ad genua Iesu dicens Epi a.
Hec ille. Et infra dicit: quod soli petro dicitur: duc me: quod hoc petrum sum dominum. Recordabatur enim
in altu contemplationis quis alius dicitur laxare ut dicitur Cyril. praeceptor delictorum: et timebat
retia: quod innuit eum Beda. quod soli petro. i. esse cum tanta letitate (Stupor enim circuile.
pape venit decus dubiorum fidei. ut docet eu et omnes quod cum illo erat in captura piscium
fanc. Tho. ii. 9. i. quis oculi plati docere. quod ceperat: Silvius et Joannes et Jacobus
habeant. Ista autem retia non occidentia sunt seribus filios Sebedei qui erant socii Simonis
uanius pisces: et ab infinitis ac supernumeris transmisso. Scimus autem quod dicit Augustinus de genere euangelii
huius sunt verborum explicationes: quod videtur ait: in gelista. ibi fuit Andreas: quod probat ex nar-
ratione Matthaei. et Marcii. Et quo propter quod
dunt pisces. Ruptio retis signat eum Augustinus tenet quod secunda et tertia vocatio fuchi-
runt eadem et hoc etiam expressum est quodbusdam inter-
rupta pace per heres: scindere: et tamquam ru-
pro rete non labitur pisces: et in Beda: quod dominus
liverat suos etiam inter angustias. Alia nauis fuit Ambrosius: est iudea: ex quo Iohannes et iacobus
eligerunt. Adiuncta est autem ista nauis Petrus capitis pisces: i. uersus genitibus: dei
de eum et ipsa pisces: i. electis impletum: et per
ne merguntur: i. gemitur: et cum euadunt nec
sumerguntur.

Moraliter piscautores legem veteris per totam
noctem ubicepserunt. i. ad vitam adduxerunt:
sunt gloriosi: et sicut nec laborantes in nocte huius
seculi: sed in verbo dei quoniam laxat rete: capi-
vit pisces maximus. i. opus meritorium. in quo
spiritualiter pertinet regnum celorum: quod est denarum
argenteum in ore pisces: Iohannes vi. 5.

Moraliter etiam ista nauis in quodlibet predi-
catione fecit cathedra predicatorum. Isti s. predi-
cariores aliqui non capiunt pisces: et hoc dupli-
cata causa. Primo quod non capiunt in alto. i. i.
celo. i. padgulatione celestium: sed pescant in
imo. i. in terra laborantes per terrenis: et solu-
lur in medio. i. In aere labo-
rantes per honores: et capientes muscas quod
infestant et cito euolant. Secundo quod non pescan-
tur tempore agri: bando. s. lumen septem. i. pisi-
cant in nocte ignorantie. Alioquin enim causa est
ex parte piscium quod non capiuntur: quod sunt astutae
fugientes rete predicationis ne audiatur quod faci-
cere noluntur: vel quia sunt magni et fragiles
id est tremunt in tempore rere: et oia diuina iura:
vel quod sunt lubrici et anguilla faciliter cul-
pa in culpa ruerentur: vel quod ita sunt parvi et
timent ex pusillanimitate priam aggreditur.

Quantum ad tertium tangit vocatio qua
istius piscautores materiales vocari sunt ut es-
sent spinales: cum dicitur quod cum vidisset Simonem
cum eundem eos quoniam ab hoc seculo ad dol-

Allegorice fuit Augustinus per prophetam carna-
nales et viciosissimis: quod secundum chrysostomum miseros venerabatur et suis moribus a se discedere suadet ne
per bonos et secundum secundum regem: quoniam eos honorabatur
verbis: quod fecit et genua cadere. Beda:
Consuetudine autem domini timore carnalium: non quod
vel de sue conscientie culpa tremebat: vel de eorum
innocentia stupescit: sanctitas iter formidet
aggrederi. Holite tunc. Hec ille. Significauit autem chrysostomus non recedens ab eis: ut dicitur
Augustinus de genere euangelii: non esse in scientia viris
competenter hanc voluntatem: ut percuti turbae
comotum: quod secundum tranquilliusque videtur:
ut munus ecclesiasticum deseruit. Hec ille.
O, non dominum oib[us] dimisisti secuti sunt fecerit
cum eundem eos quoniam ab hoc seculo ad dol-

Dñica. VI. post Trini.

minum migraturos.

Moraliter sic dicit Ambros. Dic et tu
Ex a me dñe: qz pctrō sum. vt rūdeat tis
bi de⁹. Noli timere. Indulgēti dño pecca
tū fatere. Tides ḡbon⁹ dñs q tārū tris
buit hoib⁹ vt viuificati habeat p̄tatem.
Hec ille. Deinde facta confessio dēm⁹ dñm⁹
seq̄ toro corde oib⁹ (aio saltem) derelict⁹.

ctione corp̄is p̄ tetunia: sed non in obſua
tōne charitatis. Et qnto erat in minimis
vtpura in solvēdo decimā de m̄ta z nō i
magnis: pura abstinēdo. a mot⁹ christi.
q̄ nouerāt heredē vinee fore. Hec oia
ex ſcriptura colligū. Si igit⁹ o discipli mel
(inq̄ ch̄fs) talē iusticiā habueritis z non
maiore(nō intrabitis in reg. celoz.) Hic
aut̄ ſumis regnū celorū p̄ eccl̄a triūphā
te z nō p̄ militāte: in q̄ ſunt mlti pharisei
z eis forte peiores. Eſt aut̄ ad intelleg
etū p̄dicatorū ſciendū q̄ magna igratia regi
uit in p̄plo iudaico. Credebāt em̄ p̄tā a
z volutatis non ee p̄tā: nū vbi lex talia
ſpēalr. phibez: vt facit de concupiſcia
auricū. Sola aut̄ extiora opa i alib⁹ credebāt
diuina lege phibeti. Unū dicit August. z
Faustū. q̄ non intelligebant homicidiū
niſi pemptō em̄ corporis humani. Sed z
q̄ ſal. Tho. i. v. q. cviij. ar. iiij. ad p̄mū dīc
q̄ concupiſcentiā adulterinā ſcribe z pha
riſei nō credebāt p̄tā: et tñ iſta ſpeciali
ter phibent in lege: cum dicit. Non coiu
pices uxorię. Sol. ſicut p̄bat Nico. de
lýra Exo. xx. iudei dicit vnu p̄ceptū eſſe q̄
phibet uxoris alienę et aliaꝝ rerū cōcu
pientia ita. s. q̄ fm̄ eos nō phibet ibi q̄
cupiſcentia uxoris ppter venerē ſed ppter
auricū. Unde coconcupiſcentia adulterina
quā fm̄ ſi. Tho. non credebant peccatū: ē
que phibetur: nō ſpecialiter ſi ſumil cum
ope p̄ illō p̄cepēt. Nō mehaberis. Quis
da aut̄ dicit q̄ nullā cogitatōe ſi uide
debat ee p̄tā: z ad h̄. pbādū iducūt. q̄ io
ſeph⁹. xij. antiq̄atū rep̄hēdit Polibium
historiogphū: dicere: q̄ Antioch⁹ epipha
nes misere ē defūct⁹. q̄ tētauit tēplā qd̄
da exp̄olare dia ne: Nā inq̄t Ioleph⁹ q̄
nllaten⁹ egit p̄tā h̄ tm̄ cogitauit: nullo
teatu ſci tēf. hec ille. Nō viðr ac p̄ſile q̄
rāt⁹ vir q̄t⁹ erat ioseph⁹ ſacerdos. s. z do
ctissim⁹: iſgraret illō p̄ceptū legi i q̄ edus
cat⁹ erat. Nō z cu. rē p̄x. t. Jo nō voluit
dicere qn̄ talē p̄nceps ſe eet ap̄d deū reus
pene. ſi q̄ n̄ eſt diſile eū talē q̄le de⁹ itulit
ei meruille ex ſolo motu volutatis. q̄ nō
legit de⁹ talia plueuſſe iudicia facere. Re
linq̄ ſi vt dictuz ē q̄ ſola extiora opa in
telligeret. phibita vbi concupiſcia v̄l volūtas
n̄ phibebaſ: vt inuit Aug. Et h̄ eē p̄z ex

Dñica. vi. post Trinitatis

Terri euang. Matt. capi. v.

Ifi abūdauerit iuſticia
n̄ vſtra plus q̄ ſcribax z
phariseorū non intrabi
tis in regnū celoz. Audistis qa
dictū est antiquis Mō occides
Qui at̄ occiderit reus erit iudi
cio. Ego aut̄ dico vobis: omnis
qui trascit fratri ſuo re⁹ erit iu
dicio. Qui aut̄ dixerit fratri ſuo
racha: reus erit cōcilio. Qui at̄
dixerit: fatue: reus erit gehēne
ignis. Si ergo offeres mun⁹ tu
um ad altars: et ibi recordatus
fueris: quia frater tuus habz a/
liquid aduersuz te: relinque ſbi
munus tuum ante altare: et va
de prius reconciliari fratri tuo:
Et tunc veniens offeres mun⁹
tuum.

Ifi abūdauerit iuſticia
n̄ vſtra vſa zc. Dat. v. In pſen
ti euangelio tangunt tria pū
cta: que ſunt: Comparatio:
Probatio. et Montio. Quantū ad p
mū ſpat ch̄is iuſticia eoꝝ q̄ ſaluadī ſunt
ad iuſticiā ſcribax z phariseorū: dices dñ
ſcipulis ſuis. (Nisi abūdauerit iuſt. vſa.)
i. miſi fuerit magna z copiosa (p̄ ſcri
bū). i. legi ſolatice doctoz (et phariseorū)
i. quoꝝ dā religiosorū q̄ ap̄d iudeos iu
ſtissimi v̄idebāſ. Erat aut̄ iuſticia horū pri
mo in pſumēdo de ſe z p̄denādo aliū. vt
p̄z de illo q̄ dicebat Lu. xviiij. Je uno bis
in ſabbato zc. Scđo erat i onratoe opis.
z nō in rectitudine intētois. Tertio i mū
dicia extiori: non intētoſi. Quartō i affi

H 2